

Palestinarnar veruligu tapararnir

Tað eru teir 1,7 mill. palestinarnir í teimum her-settu økjum í Gaza og á vestara Árabakka, sum eru veruligu tapararnir í Golfkrígunum. Hetta meta nógvir eygleiðarar, sum fylgja krígunum og støðuni í Miðeystri.

Siðani kríggið byrjaði hevur verið útgangsforboð í hesum økjum, og palestinarnar sleppa hvørki til arbeiðis, til handils ella so frægt sum út á gøtuna. Teir eru allir sum ein noyddir at halda seg innandura. Bara so mikið sum gloppa teir eina húrð, verður skotið eftir teimum.

Palestinarnar halda at útgangsforboðið er móti øllum lógum og rætti og vísa á, at hetta fær sera álvars-ligar fylgjur fyri teir allar. Mistu inntøkurnar eru øglingar og hótta við heilt at undirgrava palestínsku samfeløgini.

Ísraelar halda einki lög-íð ella skeivt vera í slíkum útgangsforboði. Palestinarnar siga seg stuðla Saddam Hussein og vit taka tí ongan kjans, sigur ein kelda, sum heldur palestinarnar vera eina álvars-liga hótta móti trygdini hjá jøðum, nú PLO og Saddam Hussein háls-fevnast.

Frá fleiri síðum verður nú mótmælt móti ísraelsku víðferðini av palestínsku um íbúgvum í hersettum økjum. Altjóða felagskapurin Amnesty International hevur í seinastuni ákært Ísrael fyri brot á mannarættindini. Sagt verður, at framvegis eru 14.000 palestinarnar í

fongslum uttan dóm. Har hava teir sitið síðani 1987. Eisini verður sagt, at upp til 4000 palestinarnar hava verið hildnir í varðhaldi í upp til eitt ár uttan nakra ákæru ella dóm.

Eisini í Ísrael sjálvum eru mótmæli móti víðferðini av palestínarum. Og tað snýr seg serliga um verandi útgangsforboð. Tann jødiski læknin Ruch-sama Marton, sum fyri tveimum árum síðani stovnaði felagsskapin »Association of Israeli-Palestinian Physicians for Human Rights«, ákærir Ísrael fyri brot á mannarættindini. Hon sigur, at tað er ikki nokk við tí, at palestinarnar ikki sleppa til arbeiðis orsakað av útgangsforboðnum, sum skjótt hevur varað í trýggjar vikur, men mangir teirra sleppa ikki út at keypa mat. Alt tað 1,7 mill. stóra palestínska samfelagið er við at syndrast, sigur hon við danska blaðið Jyllands-Posten.

Hon vísir á, at palestinarnar, sum gerast álvars-liga sjúkri, sleppa heldur ikki til lækna sum stóðan er. Ein vanligur hermaður skal meta um, antin ein palestinari skal sleppa til lækna ella á sjúkrahús ella ikki. Og tað hevur hann ongar fortreytir fyri, sigur tann jødiski læknin.

Útgangsforboðið er sera strangt. Allir palestinarnar, sum ikki halda tað, verða skotinir.

Útlendskir tíðindamenn í Ísrael meta stóðuna hjá palestinarnum vera sera ringa. Tað ger ikki stóðuna betri, at ein av ovastu

leiðarunum, Yasser Arafat, beinleiðis hevur sagt seg stuðla Saddam Hussein. Eisini mangir palestinarnar taka undir við Saddam Hussein. Øll tey mongu árin undir ísraelskari herseting hava gjørt, at palestinarnar síggja ein møguleika at fáa sitt egna heimland, nú onkur torir at seta seg upp móti Ísrael og USA.

Spurningurin um stóðuna hjá palestinarnum eftir Golfkríggið verður nógur umrøddur. Teir flestu eygleiðarar vilja vera við, at við positivu støðutakan teirra mótmegis Saddam Hussein, fara palestinarnar bara at vera nógverri fyri eftir kríggið. Kortini eru tað teir, eisini nógvir hóvligir ísraelar, sum halda, at ein eigur at bera yvir við palestinarnum. Teir hava nú í alt ov langa tíð verið offrin, tá stríð hevur verið millum arabarar og jødar. Framstandandi ísraelskir rithøvundar sum David Grossmann og Amos Oz halda, at palestinarnar hava fullan rætt til sitt egna land, eisini eftir eitt Golfkríggj, og eisini um teir í orð og talu hava sagt seg stuðla Saddam Hussein.

David Grossmann sigur við norska blaðið Aftenposten: »Vi má fá palestínerne inn igjen i historien. Først da vil de la være å henge sig til en strålende fortid eller leve på fremtidsfantasier«. Men hann víðgongur, at stuðulin til Saddam Hussein hevur gjørt dialogin enn torføari.

Eygleiðarar halda, at írandska uppskotið snýr seg um at Írak fyrst og fremst skal taka sínar hermenn úr Kuwait, og harnæst skulu øll tey sameindu herliðini taka seg heilt úr Miðeystri og ein deild av hermennum úr íslamskum londum skal setast til at ansa eftir, at alt gongur sum tað skal.

Enn eru ongar víðmerkingar komnar úr Bagdad, men eygleiðarar vilja vera við, at tað er ikki víst, at uppskotið hjá írandska forsetisráðharranum verður víst aftur, tí tað í nógvum gongur krøvum hjá Írak á móti. Eisini verður víst á, at við hesum uppskot-

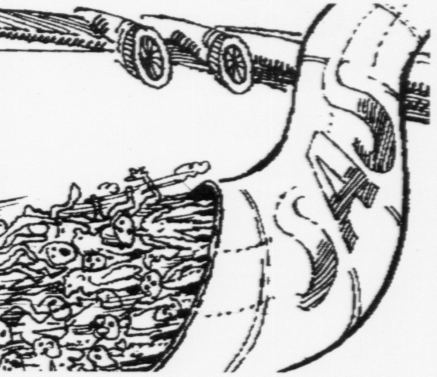
SAS neyvan privatiserað

Ein tann størsta fyrritøkan í Norðurlondum, SAS, er í stórum figgjarligum trupulleikum. Og ætlanin er at siga meira enn 3000 fólku upp. Orsøkinar til trupulleikarnar eru fleiri, m.a. minkandi umsetningur og vaksandi oljuútreiðslur orsakað av Golfkrígunum, skeivar fløgur o.a.

Nú hevur so kjakið tikið seg upp um framtíðina hjá hesi norðurlendsku fyrritøkuni, sum stjórnirnar í Danmark, Svøríki og Noregi eiga ein stóran part í. Tað eru tey, sum halda, at SAS skal fult og heilt yvir á privatar hendur, men onnur halda, at tað almenna skal seta fleiri pengar í fyrtekuna fyri at bjarga henni.

Borgarlíga stjórnin í Danmark er ikki í iva. Hon er fyri at privatisera SAS. Men hetta kann bert gerast, um øll trý londini eru fyri hesum, og tað eru tey ikki í dag.

Danski javnaðarflokkurin er avgjørt móti privatisering av SAS. Tað fer at merkja, at rutur, sum í dag ikki bera seg, men sum eru til týðningarmikil útjaðara-øki, eitt nú í Norðurnoreg, verða niðurlagðar.

Spurningurin er nú, hvørja hjálp SAS skal hava og hvat slag av hjálp. Her eru teir borgarlígu ójavnir á máli. Tann konservativi Lars P. Gammelgaard heldur, at privatisering er tað einasta rætta. Hann heldur ikki, at SAS skal koma rennandi til landskassarnar, hvørja ferð fyrítøkan er í figgjarligum trupulleikum.

Trupulleikarnir í SAS stava fyrst og fremst frá einum hotelævintýri og fløgum í eitt amerikanskt fløgfelag, sum hava givið stórt undirskot. Tað skal SAS ikki koma til statin við, heldur tann konservativi politikarin.

SAS hevur tørv á kapi-

tali, skal tað halda fram nærum ótarnað. Spurningurin er so um parta-peningurin skal hækkað ella staturin skal geva lániveðhald.

Bæði danski javnaðarflokkurin og aðrir flokkar eru fyri at varðveita SAS sum tað er — ikki minst tí her er talan um nógva arbeiðspláss.

Neyvan verða gjørdar stórar broytingar í ognarviðurskiftinum hjá SAS. Tað, sum nú fer at henda, er, at 3500 fólk verða uppsøgd áðrenn endan av 1992, fyri harvið at kunna spara 3,5 mia. kr. Eftir hetta fer at verða hugt nærri at, um neyðugt verður at spæna fleiri almennar pengar í fyrítøkuna.

Íranar royna seg sum meklarar

Írandski forsetin roynir nú at mekla í Golfkrígunum. Í gjár segði hann, at hann var til reiðar at fara til Bagdad at tosa við Saddam Hussein og fyrileggja honum eina ætlan um vápnahvild og eina friðarættan fyri alt Miðeystur.

Eygleiðarar halda, at írandska uppskotið snýr seg um at Írak fyrst og fremst skal taka sínar hermenn úr Kuwait, og harnæst skulu øll tey sameindu herliðini taka seg heilt úr Miðeystri og ein deild av hermennum úr íslamskum londum skal setast til at ansa eftir, at alt gongur sum tað skal.

Enn eru ongar víðmerkingar komnar úr Bagdad, men eygleiðarar vilja vera við, at tað er ikki víst, at uppskotið hjá írandska forsetisráðharranum verður víst aftur, tí tað í nógvum gongur krøvum hjá Írak á móti. Eisini verður víst á, at við hesum uppskot-

inum sleppur Saddam Hussein at verða verandi leiðari í Írak. Tað er tó eisini heilt óvist um hin parturin í málinum, teir sameindu við USA á odda, fara at ganga við til vápnahvild nú, eisini um Írak tekur seg úr Kuwait.

Tað er neyvan nakað dulsmál, at tað sum amerikanarar ræðast mest, er bara ein hálvur sigur, t.v.s. at Írakar taka seg úr Kuwait og Saddam Hussein sleppur at halda fram sum leiðari í Írak og harvið verður verandi ein hótta móti bæði teimum sameindu og Ísrael. Tað er tí neyvan hugsandi, at amerikanarar vilja ganga við til vápnahvild nú, tí tað bera gevur Írak møguleikan at brynja seg út aftur og byggja upp alt tað, sum teir sameindu hava lagt í oyði av hernaðarlíggum slag.

So eygleiðarar meta tað vera rættiliga iva-

samt, um eitt friðaruppskot hevur nakran møguleika nú. Men gongur Saddam Hussein við til alt fyri eitt at taka seg úr Kuwait, so kann stóðan bliva ein onnur. Tá er setningurin hjá ST uppfylltur, og spurningurin er tá, um amerikanarar og teir sameindu hava nakran møguleika at halda fram við krígunum. Sum stóðan sær út í løtuni, so kann væl hugsast, at Saddam Hussein tekur undir við eina vápnahvild júst nú, tí við henni hevur hann alt at vinna og teir sameindu við USA á odda nógva at tapa. Tá kemur eisini spurningurin um stóðu Ísraels inn í myndina. Fara ísraelar blankt at góttaka, at sami Saddam Hussein, sum hevur gjørt álop á Ísrael, verður sitandi leiðari í Írak komandi árin!!!

Palestinarnar ongar gassmaskur

Bert ein lítill partur av teim um 1,8 mill. palestínsku íbúgvum í teimum hersettum økjum á Vestara Árabakka og í Gaza hava fingið gassmaskur frá ísraelsku myndugleikunum. Allir ísraelar hava gassmaskur. Hóast hægstirættur í Ísrael hevur kravt av myndugleikunum, at allir palestinarnar eisini fáa gassmaskur at verja seg við móti einum m.øguligum kemiskum áløpi úr Írak, s. hevur ísraelska

stjórnin ikki latið við seg koma. Higartil hava bert 75.000 íbúgvur fingið gassmaskur. Fleiri av rakettunum, sum Saddam Hussein hevur skotið móti Ísrael, eru lendar nettuppi í økjum, har palestinarnar búgva.

Keldur siga, at tað kunnu ganga mánaðir til allir palestinarnar hava fingið gassmaskur, ísraelar siga, at palestinarnar skulu fáa gassmaskur, men at tað tekur sína tíð at útvega tær og fáa tær

býttar út. Annars siga stjórnarkeldur í Ísrael, at endamálið hjá Saddam Hussein er ikki at raka palestinarnar, men tættbygdur økini í landinum. Onnur vísa á, at vandin við rakettunum hjá Írak er, at tær ikki altíð raka har, tær eru ætlaðar. Tískil hava eisini nakrar teirra rakt øki, har palestinarnar búgva.